

Bilten

Interno glasilo Ženskog rada pri Savezu baptističkih crkava u RH

100

U ovom broju

Eben Ezer

stranica **4**

Duhovni izazov:

**Poznat će vas
po ljubavi**

stranica **6**

Intervju:

Projekt Bilten

stranica **14**

Čitateljice pitaju:

**Odnos djece i
roditelja**

stranica **18**

**Fotografijom
kroz povijest**

D o ovdje nam je, Gospodin, zaista pomogao! Tiskane knjige, a i časopisi, sve su manje bitni i sve više nestaju, mijenjaju ih nove tehnologije, virtualni oblici, stranice – i to je super, ali ako ste kao ja, i dalje volite imati nešto opipljivo što ćete prelistati, osjetiti pod prstima ili osjetiti miris papira. Gospodin nas je vodio i ovdje smo već 100. broj, već 25. godinu. Vodio nas je kad nije bilo tko će pisati, vodio nas je kad je bilo teško financirati, vodio nas je u promjenama vodstva, vodio nas je u svim padovima i usponima. Malo je reći da smo zahvalni! Bez njega ovog malog časopisa ne bi bilo. Zato nas ispričajte ako smo u nekim tekstovima pomalo emocionalni, nadamo se da se radujete s nama jer Bilten je i vaš! Pokušali smo vas malo provesti kroz povijest, pokazati sadašnjost i predložiti budućnost ovog projekta Ženskog rada – dobar završetak jedne godine.

Želim vas još jednom i opet ohrabriti – javljajte nam o vašim događajima, pošaljite fotografije da se nakon 25 godina opet možemo prisjetiti što smo sve radili, gdje se nalazili, javljajte nam o ženama i projektima u vašim zajednicama koji mijenjaju svijet malo po malo. Javite nam se, nemojte čekati!

Bez daljnjeg duženja, želimo vam blagoslovljen Božić i 2019. godinu. Neka vas Gospodin i dalje vodi i čuva!

Speranca

Poznat će vas po ljubavi

Odrana me fasciniralo pitanje: zašto je Isus rekao svojim učenicima da će svi prepoznati da su njegovi učenici, budu li imali ljubavi jedni za druge (Ivan 13, 34 – 35)? Nije im rekao da će ih svijet prepoznati po nekim stvarima po kojima mi rado ocjenjujemo ljude: po svetim pundama, dugim suknjama, maramama ili nekim drugim svetomodnim dodacima po kojima procjenjujemo jesu li ljudi stvarno dostojni članstva u našoj crkvi. Nije rekao da će nas svijet poznati po vjerskim ratovima, koji su se iz oklopa i mača preselili na Facebook i na blogove. Pa čak nije ni rekao da će nas prepoznati po pravoj nauci, što mi je posebno upalo u oči čitajući ovaj odlomak. Isus je čak zakon sveo na tu jednu „novu zapovijed“: „Ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas, ljubite i vi jedan drugoga.“ Zašto je sve drugo zanemario, a ljubav tako izdvojio?

Naravno, kad je u pitanju ljubav, mi se svi nekako raznježimo. Mnogo se piše o toj krasnoj riječi jer, konačno, Bog je ljubav, a mi tu ljubav nekako uvijek definiramo kao nešto toplo i meko, u čemu zaboravimo na grubosti, i pravimo se da među nama nema neslaganja.

No, Isus nije to mislio. Što je, iz Isusove perspektive, ljubav, postaje jasno kad se pogleda taj cijeli odlomak, u kome Isus kao zaključak iznosi ovu opasku, da će „svi“ učenike prepoznati po ljubavi. Srdačno preporučujem čitateljicama da pažljivo pročitaju cijelo 13. poglavlje Ivanovog evanđelja.

Taj je odlomak ujedno i pozadina duge Isusove posljednje upute učenicima (do kraja 17. poglavlja), o tome što će biti kad on ode od njih i bude proslavljen. Kao svaka dobra uputa i ova

počinje upečatljivim primjerom: Isus ustaje od stola, uzima ručnik i lavor i kreće učenicima redom prati noge. To su ljudi za koje zna da će uskoro pobjeći, javno ga se odreći, pa čak ga i izdati krvnicima. Osim toga, Isus čini što bi, po pravilu, činio najniži sluga u kući, ali je to i njemu nekako promaklo. Kad Isus kasnije svoje učenike poziva da i oni čine isto, on ne misli prije svega doslovno, da jedni drugima peru noge, nego da ga slijede u poniznoj službi. Apostol Pavao o tome govori kad poziva i Filipljane da služe jedni drugima po ugledanju na Krista: „On božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nije lišio, uzevši narav sluge...“ (Fil. 2, 6 – 7). Isus ne pita tko je to trebao napraviti, Isus uzima i to radi jer je to nužno.

To je, naravno, ljudima sasvim kontra-kulturalno. I učenici se bune. Mogao je nekome narediti da to napravi! Mi točno znamo koji su poslovi ugledniji od drugih i koji status imaju ljudi koji obavljaju neugledne poslove, a tko ima pravo ne se ponižavati na tu razinu. Imala sam i studente (teologije), koji su naglašavali da se oni nisu školovali da spremaju crkvu ili podučavaju djecu. U crkvenoj službi često sam slušala riječi: „Nisam ja, valjda, zadnji majmun, da sve to uvijek *ja* moram. Nek' nekad to radi netko drugi!“ U ovome slučaju, Isus na sebe dobrovoljno uzima to da bude taj zadnji. I nešto se čudno događa: umjesto da prezreni posao njega obeščasćuje i skida mu, što bismo mi rekli, krunu s glave, Isus posvećuje taj posao te sam postaje primjer u svojoj lekciji učenicima.

Isus im time pokazuje kako svijet tek može funkcionirati. Umjesto obezvređivanja ljudi, mi se trebamo prignuti pred njima i služiti im. Ljudska svakodnevnica pokazuje da je to, uglavnom, nemoguća misija. Ta misija postaje moguća jedino po ovom ključu: „Isus, svjestan da mu je Otac sve predao u ruke, da je *od Boga došao i da se k Bogu vraća*, ustane od večere, skine ogrtač, uzme ubrus...” Isus zna odakle dolazi i kamo ide i da je zapravo sve njegovo! Njega ne definira posao! On može djelovati slobodno, onako kako to nalaže potreba trenutka – jer u ovom slučaju trebalo je pristupiti stolu, a nitko se nije našao da opere noge gostima...

Svijet je prezaokupljen identitetom. Sa svih smo strana pozvani samoostvarivati se kao ljudi: postavljati ciljeve, misliti pozitivno, graditi svoju samosvijest, ili kakvim god novim terminom to nazivali stručnjaci. No, temeljni je problem što čovjek bez Boga ne zna odakle je niti kamo ide. Zato se tek mora dokazivati. Bez Boga čovjek ovisi samo o sebi. Nije čudo da je nesiguran, u strahu, frustriran, ljut, nasilan i iracionalan ili pak sebičan i egoističan, uznosit, naprasit i bezobziran (da spomenemo samo neke od dijagnoza). Čovjek bez Boga sebe može definirati jedino kroz moć i novac te koliko mu slave ukazuju ljudi. Neminovno stvaraju hijerarhije kojima se svim sredstvima trudi doći na vrh, „po leševima“ i „po svaku cijenu“, i „prodajući usput i svoju mamu,“ ako zatreba. Dok traži poziciju, čovjek zavidi, bijesni, stvara stranke i širi netrpeljivost (po motu: „Zavadi pa vladaj“), a kad se dobro smjesti, a nekad i prije, prepušta se užicima jer je to zaslužio – pijanke, gozbe, blud i kojekakve zabave koje si sad može priuštiti. Prepoznali ste te stvari. Poznata su to „djela tijela...” (Gal. 5, 19). U tom sustavu nema služenja, nego samo degradiranja. Nema uzajamnosti, nego samo vladanja, nema poštenja, nego laži i prijevara. Nema vjernosti, ali na pretek ima nevjere i iznevjerivanja dogovora! Ima mnogo ega i neprestanog rata!

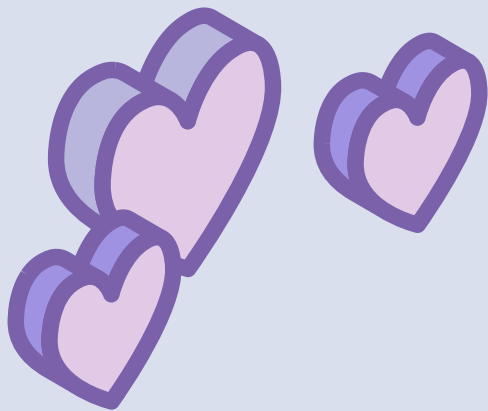
Kad čovjek ne zna da od Boga dolazi i da se k Bogu vraća, ljubav postaje nemoguća misija.

Isus, pak, svoje učenike poziva da tako ne bude među njima (Marko 10, 41 – 45). Naslonjeni na njega kao mladice na trs i oni sad znaju odakle dolaze i kamo idu. Uzdajući se u Božju providnost, milost i pravednost, takvi se ljudi odlučuju služiti umjesto inzistirati na svom krnjem egu. Zanimljivo je da se svi rodovi Duha, koje apostol opisuje u Galaćanima 5, 22, nekako mogu vidjeti jedino u odnosu na druge ljude: ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrota, vjernost, krotkost, uzdržljivost. Ti su plodovi, koje, u onima koji su svoj život predali Kristu, donosi Duh Sveti, plodovi služenja drugima.

Ljubav tako postaje stvarno jedino moguća ondje gdje u svakom trenutku, kad je njihov ego napadnut, ljudi razumiju da su od Boga stvoreni, da ih je Bog spasio i preoblikovao i da znaju da k njemu idu. Bog sam brine za njihov status i položaj u vječnosti, pa onda i u svijetu. Status nije predmet njihove brige. Zato poslovi koje čine, postaju sveti, makar ih svijet prezirao, a oko njih se stvaraju područja ljubavi, koje svijet u svojoj neprestanoj smrtnoj borbi prepoznaje kao područja života.

Zato valja paziti kakva smo crkva – ona koja kao i svijet stvara sustave moći, ili ona koja služenjem stvara područja ljubavi i života u mrežama tame i smrti.

Ksenija Magda

Božja vjernost kroz godine

Na zamišljenoj kavi (jer se intervju odvija virtualno), koja okuplja dvije Riječanke, Karlovcanku, Dugorešanku i bivšu Osječanku sada Zagrepčanku, razgovaramo o prošlosti Biltena. Malo više od 25 godina, 100 brojeva, hrpe rada, napora, žrtvovanja i veselja nalazi se u ovom listu koji je započeo svoje skromno postojanje kao informativni list baptističkih žena Hrvatske. Kao trenutnu urednicu zanimalo me kako je taj posao izgledao od svojih početaka pa do sada.

Jedna od prvih žena zaduženih za rad na Biltenu bila je Edita Turinski iz Rijeke. „Uviđala se potreba za glasilom, kako bi se sestre međusobno povezale i imale informaciju gdje se i što događa,“ kaže Edita. Tako je Bilten započeo svoje postojanje. Mali list s velikom ulogom – povezati baptističke žene Hrvatske.

Nakon Edite na kratko je vrijeme ulogu urednice Biltena, također na poziv Estere Knežević, preuzela i tajnica Ženskog rada Melita Bahnik. „Što se tiče Biltena i njegovog uređivanja, po svom sadržaju i namjeni, slijedio je

kontinuitet Sestrinskog lista iza zajedničkog Saveza ženskog rada pri savezu baptističkih crkava u bivšoj Jugoslaviji, tijekom vremena se nastavljao mijenjati prema potrebama novonastalih okolnosti,“ kaže Melita.

Prisjećam se vlastitog uzbuđenja i straha u vremenu kada sam dobila projekt uređivanja Biltena pa me zanima kako je to bilo i prošlim urednicama.

„Pribojavala sam se tog zadatka i mislila da nisam tome dorusla,“ kaže Edita. „Iskreno, nisam baš bila svjesna u što se upuštam, ali vjerovala sam sestri Esteri koja me ohrabivala.“

Ksenija Magda preuzima Bilten u drugoj polovici 1990-ih. „Bilten je došao s poslom u odbor Ženskog (Sestrinskog, tad) rada na koji me pozvala sestra Estera Knežević. Ona je bila hrabra žena s vizijom. Bilten tad nije bio strašan zadatak jer je baš bio samo bilten – malo glasilo na jednoj preklopljenoj A4 stranici. Nije bilo strašno uređivati ga i zato što je iza mene već bio jedan niz godina u kojima sam radila kao urednica Izvora, pa Radosti, pa onda i Taraxa, časopisa za mlade. Bila sam i učila pisati i uređivati na institutu koji se onda zvao Eastern European Magazine Training Institute pa mi je bio izazov isprobati te stvari u praksi.“ No, kako kaže: „Brzo se promijenio format, kako smo se malo više počeli baviti pitanjem o potrebi ženskog rada i o misijskom usmjerenju našeg rada. Tu nam je Bilten primarno poslužio za ohrabrenje žena u službi misije i za povezivanje. Trebalo nam je više stranica i materijala.“

I Vesna i Melanija dobro se sjećaju „trenutka kada se to zbilo! Svadba naših Silvie i Luka! Kao nenametljivo i usput, a danas znamo s potpunim predumišljajem, rekla je Ksenija:

'Moglo bi uredništvo prijeći u Karlovac!' Nas dvije kao da smo samo to čekale, rekle smo da može," odgovaraju Vesna i Melanija o tome kako je Bilten prešao u njihove uredničke ruke. „Hvala Bogu i za Benjaminu, koji je za nas bio doktor za izdavaštvo. Što ti je mladost!“

Što je sve uključivao rad na Biltenu?

„Bilten je meni izvanredno zanimljiv list jer je bio i ostao svjedokom rada baptističkih žena, ali je često i sam poticao uključivanje u rad. Naravno, pisati i uređivati članke primarni je zadatak, ali mislim da je mnogo izazovnije bilo tražiti i hrabriti nove spisateljice pa, konačno, i nalaziti i obrazovati urednice,“ kaže Ksenija.

Edita se prisjeća kako je uređivački posao izgledao kada ga je ona preuzela: „U početku sam prikupljala materijale koji bi došli na moju ili Esterinu adresu, pretipkala ih na pisačkoj mašini i slala poštom Zdravku Koneckom koji je to tada štampao. Budući da je materijala bilo često manje ili nedostatno za dogovoreni format, onda bih nešto i sama napisala ili 'moljalka' sestre da napišu nešto iz svog djelokruga rada ili sastave izvješće o nekom događaju važnom za sestre određenog okružja. Moram naglasiti da je moj brat Edvard Hamp izrađivao unikatne naslovnice prvih nekoliko brojeva Biltena i uvijek se trudio da naslovnica bude usklađena s temom broja.“

Za Vesnu i Melaniju „urednički je rad podrazumijevao pisanje članaka, krojenje članka, navlačenje riječi i rečenica da bi tektovi postali čitljivi, nagovaranje potencijalnih tekstopisaca. To je bio najčešće tvoj, Melanija, po-

sao! Melanija ima dar tako lako i jednostavno uvjeriti osobu da napiše što nam treba! A ja sam znala da ćeš ti, Vesna, od svakog materijala napraviti dobar tekst.“

Ono što su urednice navodile kao urednički posao, ujedno su bili i izazovi rada na Biltenu. „Pronaći suradnike stalan je i aktualan problem, a onda i naći dobre članke i dobiti ih na vrijeme – svi smo volonteri pa se to često vidi: zadaci za Bilten na dnu su liste obveza,“ odgovara Ksenija, a slažu se i druge urednice. „Najveći izazov bio je motivirati pisanje,“ kaže Edita. „Događanja nikad nije manjkalo, ali je manjkalo žena koje bi o tome pisale.“ Vesna i Melanija trebale su još i pronaći vremena putovati u Severin gdje je njihov tim, zajedno s Benjaminom i Sandrom Časni, do u kasne sate slagao brojeve Biltena. „A bilo je i problema s financiranjem,“ dodaju.

Ksenija dodaje: „Uvijek me vodio i izazov koji sam dobila na institutu: ako ljudi ne čitaju taj članak, zapravo si upropastila papir, potrošila novce uzalud! Velika je odgovornost urednice da stoji između pisca i čitatelja i vodi taj rat za članke koji će biti korisni, i više još, koje će ljudi htjeti čitati. U našem slučaju, pisce smo često stvarali ni iz čega. Srećom, Bog uvijek daje što je potrebno. Nekad nisam baš ra-

dila dobar posao jer je raskorak između onoga što sam učila i onoga što se nalazilo na terenu, bio ogroman. Moguće sam i nekoga povrijedila 'ispravljajući' im tekstove. To je, mislim, bio najveći izazov: kako nekome reći da tekst treba popraviti? Kako iz nekoga izvući priču

kad znaš da je tamo ali ne dolazi do izražaja od mnogobrojnih kršćanskih fraza (tj. onoga što znamo da se 'treba' reći u crkvi)? Ali mislim da su i sestre i Gospodin bili dobri prema meni.“

Što biste izdvojile kao najbolje trenutke u uređivačkom stažu?

Ksenija započinje smijehom: „Najbolje je bilo kad sam Bilten predala drugima! Šalu na stranu, uvijek mislim da sam odradila dobar posao kad nešto što sam započela mogu predati nekome novom i mlađemu da oni to vode i oblikuju dalje. U mom slučaju, Bilten sam predala Melaniji, Vesni i Benjaminu i oni su stvarno odradili dobar posao. Bilo mi je stvarno drago godinama gledati kako zajedno rade i kako im je taj posao (iako uvijek naporan) i neka vrsta zajedništva i ispušnog ventila i poticaja na osobni duhovni rast. Mislim da bih izdvojila i seminar koji smo imali za pisce jednom prilikom u Karlovcu. Bila je to mala, ali odabrana (od Gospodina) skupina. Valjalo bi to ponoviti! Mislim da imamo potencijala da radimo više od Biltena – jedan pravi časopis za žene. Za to bi, dakako, trebalo malo više financijske potpore i red predanih spisateljica, posebno onih ispod 40 godina, ali mislim da Hrvatska treba takav jedan časopis i da bi to bila prava misija za žene. Čini mi se da smo stigli do toga da bismo to mogle. Kad smo kod financija, mislim da je izvanredna stvar na Biltenu ta da je uvijek imao dovoljnu financijsku potporu za redovito

izlaženje. To je ogroman blagoslov, jer se kao urednica ne morate sekirati oko tih stvari. Radila sam na časopisima koji su se morali ugasiti zbog financija i to je teško. Znaite da je časopis bitan ljudima, ali ne možete ga financirati. Zato želim zahvaliti svim sestrama koje misle i koje daju svoj doprinos za Bilten. Bilten se čita šire od naših krugova i potpora je mnogim ženama. Vaš je doprinos vaša misija! Nastavite dobar posao!

Najviše me ohrabruje bilanca suradnica na Biltenu kroz godine. Stvarno smo uspjeli skupiti veliku vojsku. Najbolja stvar na toj vojsci je i ta što su neke žene našle svoj zadatak kroz Bilten. Pisanje je otvorilo nove mogućnosti za službu, ohrabrilo ih da mogu više i još mnoge stvari, potaklo ih na rast u vjeri.“

Edita odgovara: „Upoznala sam puno sestara, koje inače nisam znala, i uvijek mi je bio poseban 'gušt' prelistati novi Bilten kad bi izašao iz štampe. Svaki je broj bio prekrasan, ona-

ko svjež, uobličen. Svaki put kad bih u kovertu stavljala hrpu papira i slala poštom, pitala sam se kako će to izgledati i svaki je put bio lijep.“

„Nije uvijek bilo lako. Trebalo je pronaći vremena, uskladiti sve i otputovati u Severin. Satima smo radili i često se vraćale kući dobro noću, ali zajedništvo, smijeh, razgovori, molitva, vjera bili su neprocjenjivi i vrijedni svakog napora. A odlazak u Slovačku na seminar o izdavaštvu bio je vrh! Nas četvero (Be-

njamin, Sandra, Melanija, Vesna) u malom Peugeotu, sve se ori od smijeha, a na parkiralištu u Austriji, u rano jutro, vježbamo korake raspe i drmeša koje ćemo prezentirati na hrvatskoj večeri. Nismo stigli uvježbati ranije, a etno blago Lijepa naše trebalo je dostojno prezentirati! U Mojmirovcima je društvo iz cijelog svijeta, prezentira svoje moćne časopise (poput Lydijske) i naš, crno-bijeli Bilten kojemu nisu mogli pravilno izgovoriti ime!“ prisjetile su se veselih trenutaka Melanija i Vesna.

S rastom i razvojem, modificirala se i vizija Biltena.

„Povezati i informirati sestre u svim njihovim različitostima, ohrabriti ih u službi, odati im priznanje za sve što rade,“ kaže Edita o prvoj viziji Biltena, „jer su žene u našim zajednicama uključene u puno različitih segmenata rada.“

„U momo smo mandatu od preklopnice stigli do maloga časopisa s vrlo jednostavnim ali profesionalnim izgledom za koji je bila zaslužna Lidija Shields (tada Bratić). Ideja je bila da uz informacije dodamo i crtdu misije – tj. da žene hrabrimo i osposobljavamo da u svom

okruženju razmišljaju misijski. Tako smo dodali materijale za ogledne sastanke i neke članke koji su poticali učenje, uz svjedočanstva, koja su uvijek korisna kao poticaj i utjeha za druge. Mislim da nam je izvanredan potez bio molitveni kalendar Srce za misiju, kao *spin-off* našega Biltena. Taj je kalendar trebao posebno istaći što Bog radi među nama. Žao mi je što smo prestali s tim jer je pokazivao širinu onoga što se događa u našem Savezu i kako Bog radi,“ prisjeća se Ksenija.

„Neponovljivo! Toliko puno smo naučili. I naša je vizija bio kršćanski časopis za žene. U boji, naravno! Nekako je spontano rastao naš

Bilten od glasila o događanjima iz zajednica do malog časopisa s konkretnom ženskom osobom na naslovnici.

Posebno je bilo zanimljivo vidjeti Božju ruku u stvaranju Biltena. Kako se tema nametnula 'sama', kako se sve posložilo i onaj trenutak kada je dovršen, a mi djetinje zadivljeno gledamo gotovi uradak. A onda je došlo do promjene. Sandra i Benjamin preselili su se u

Pakrac. To je bilo predaleko za češća putovanja, sve smo više radile virtualno, a to uopće nije zabavno. Nema smijeha, kave, Sandrinih kolača! Znala sam da je došlo vrijeme za neke nove ljude kojima je taj medij blizak. Da, predale smo uredništvo novim snagama,“ dodaju Vesna i Melanija.

Dobro, kako je onda izgledao proces stvaranja Biltena u njihovim uređivačkim mandatima?

„Prvi brojevi Biltena bili su vrlo jednostavni, skromni, i po izgledu i po sadržaju, ali hvala Zdravku Koneckom koji je dao veliki doprinos u prvim godinama izlaženja Biltena,“ odgovara Edita.

Ksenija kaže: „Proces je bio vrlo jednostavan – ispočetka, to je, tako reći, bio *one-woman* šou. Moram istaći Benjaminu Časni, koji je predano pratio stvar od prvih dana i izvodio sve tehničke stvari: tehničko uređivanje, tisak i distribuciju. Bez tog angažmana ne bi bilo Biltena. Mislim da je zaslužio nagradu za životno djelo – ako se takva bude dodjeljivala, a trebala bi! Bio je on osoba koja je uvijek imala rješenje za svaku situaciju, i to ne samo kod Biltena,

nego i za druge stvari koje su bile potrebne u radu. Sjećam se kad smo 2002. organizirali izbornu skupštinu Saveza europskih baptističkih žena u Rapcu. Organizatorice su htjele da se mimohodom prisutnih naroda složi puzzle s logom konferencije – a da ne bude papir, jer to je previše lomljivo. Benjamin je osmislio i napravio mašinu za rezanje stiropora pa smo imali ogroman puzzle od 40 komada stiropora da udovoljimo željama organizatora!“

Gledano unatrag, stvarno je bilo zabavno raditi Bilten. Svaki me put tjerao da razmišljam i molim za žene u našim crkvama i da od Gospodina tražim što im treba. Na taj je način Bilten formirao mene, davao mi uvide i tjerao me da se razvijam, da idem protiv zamora materijala i doživljavam kako se krila obnavljaju kao u orla, da se otresem nemoći i vidim Božju moć i pomoć. Hvala vama na ovom putu u prošlost. Malo mi je ugrijao srce, baš kad je trebalo!“ zaključuje Ksenija.

Zamišljena se kava s ovim divnim ženama približila kraju. Kao dio tima koji je preuzeo palicu, zahvalna sam Bogu na svima njima i njihovom radu kroz godine. U Biltenu su stvorile mjesto koje povezuje baptističke žene Hrvatske, informira ih o događanjima i novim mogućnostima te ih potiče na službu i misiju. S veseljem očekujemo što Gospodin ima u planu za budućnost našeg Biltena.

U SIGURNOSTI Božjeg vodstva

Volite li razmišljati o godinama koje su iza nas? Na primjer, kakvo nam je bilo djetinjstvo i koje su utjecaje pojedine osobe imale na nas? Ili, na dan nove godine razmišljati o proteklim mjesecima, što smo prošli, postigli, a što je od ciljeva još ostalo nedovršeno, itd. Osobno, volim razmišljati i analizirati na taj način. Tada mogu staviti nekako 'na papir' što je sve Gospodin učinio, kako me vodio, što je bilo po njegovoj volji, što je bilo predivno, gdje sam donijela krive odluke, što se moglo drugačije, a što je jednostavno trebalo proći i moralo biti savladano.

Stoti po redu broju Biltena uveo me u takvo razmišljanje. Koliko ga dugo već čitam, u čemu sam sudjelovala, što me sve ohrabrilu pričama iz života braće i sestara, kome ga rado poklanjam, što prvo čitam.

Iza mene je isto tako i razdoblje života u kojem su moja djeca bila malena i kada fizički nije bilo lako, no Gospodin je za sve dao snagu i bilo je to vrijeme učenja mnogih lekcija, tesanja i klesanja u strpljivosti, uzdržljivosti, ljubavi, miru... ma, svemu. Naizmjeničan niz padova i pobjeda, borbi i razdoblja mira, obilje radosti, suza, ljutnje, kajanja, slavljenja. Kažem da, Gospodine, do ovdje si me doveo svojim savršenim vodstvom.

Najstariji sin ulazi u tinejdžersku dob, mlađi ga prate u stopu u buntovnom ponašanju.

Malo sam bila u šoku s promjenama u ponašanju djeteta, iako čovjek sve zna, opet ga takve situacije nekako zateku. Zar već?

Želim sebe i sve nas ohrabriti kako na nekim životnim prekretnicama, inim stotim brojevima ili epizodama našeg životnog serijala, u šoku ili ne, znamo kome vjerujemo i u koga se možemo pouzdati. Bog, naš otac, zna svaku vlas naše glave, a kamoli svaku sekundu našeg života, vjerujem da nas čvrsto drži za ruku kroz sve etape i kako koji dio završavamo, on već daje novi plan, novu sigurnost, novo vodstvo i snagu. Silno me to raduje. Zato nas u ovom jubilarnom broju želim potaknuti da razmislimo o onome što smo dosada prošli, stavimo doista na papir u molitvi što smo sve naučili, a što nas još čeka. Zahvalimo Bogu, dajmo mu obećanja za ono što od nas očekuje i držimo se toga. Pustimo da nas vodi i mijenja. On je svoja obećanja dao u svojoj Riječi i vjeran je Bog koji ih se drži.

Do ovdje nas je vodio, bilo je izvrsno, s njim će nadalje biti i bolje. Znam koga imam kraj sebe i tko stanuje u meni. Ne brinem se tjeskobno i ne strahujem. Radujmo se i kličimo mu radosno!

Darja Juratović

On vodi me

Nadam se da ste imali priliku vidjeti videospot za pjesmu „On vodi me“, staru himnu u novom ruhu u izvedbi Ivana Špićaka, koju je Maasej Kovačević majstorski glazbeno obradio, a Haidy Kovačević vrhunski izrežirala. U taj je projekt uključeno još puno imena i lica, a rezultat predivno prikazuje slobodu i radost koja proizlazi iz duboke spoznaje da nas Bog doista vodi i ne ostavlja. Ako niste, pogledajte. Ako se ne koristite internetom, netko od vaših braće i sestara sigurno ima pametni telefon i volju da vam pokaže video. Ne zaklinjem vas baš, kao Pavao, milosrdem Božjim, ali sam blizu. Moje srce, žedno kvalitetno obrađenih himni, je na mjestu.

Ovih dana to je *soundtrack* mojih razmišljanja o tome kuda me i dokle Gospodin doveo. Ne znam kako vama, ali meni pitanje „Kako si, što ima?“ uvijek upali prazan ekran pred očima i ne znam odmah odgovoriti na to pitanje, ako želim dati iskren odgovor koji nije jednodimenzionalnog „evo-dobro-kuća-poš'o“ karaktera. Prijatelji me zafrikavaju da filozofiram i to sam već naučila uzimati kao kompliment. Još „draže“ pitanje mi je „Kako je u crkvi?“ ili „Kako si duhovno?“. Hm... koliko vremena imaš? Trebala bih izraditi majicu s natpisom „Ne znam davati jednostavne odgovore.“ Tako mi je i kad razmišljam o tome dokle me to Gospodin doveo. Kad čitam kako je Samuel zapiknuo onaj kamen, zalio ga uljem i rekao „E, dovde,“ iliti *eben ezer*, pozavidim mu na jasnoći misli. Moj *eben ezer* bi vjerojatno bio više kao šahovska ploča s figurama na različitim mjestima, ili neka apstraktna slika. Mateja Magdalenić, ulje na platnu, koje izgleda kao da je netko prošao kamionom kroz izlog trgovine boja i lakova.

Onda u jednom trenutku odustanem od napornog traženja jednog odgovora i krećem gledati tu sliku izbliza, onako nosom do platna. Zumiram u sadašnjost i napinjem svoje unutarnje oči sve dok u tom neredu boja ne

počnem razabirati sićušne fotografije od kojih je cijela slika izrađena. Nekoliko sam tih „fotografija“ pogledala ovih dana. Neke su mi odmah privukle pažnju, jer sam znala kad su se dogodile, a neke su nastajale tako postupno da sam ih skoro previdjela.

Gledam kako je prošla skoro godina dana otkad sam dala otkaz na poslu. Gledam kako se (još uvijek) nisu ostvarili moji strahovi da neću uspjeti pokrenuti posao bez financijskog zaleđa, auta, poslovnog prostora... (nastavi niz). Gledam kako još uvijek imam krov nad glavom i što jesti, i puno više od toga. Gledam kako se mnogo mojih upitnika i rupa u planovima popunjavaju različitim prilikama, i koji ovih dana puno više pršte uzbuđenjem, nadom i iščekivanjem, nego visokotlačnim tjeskobnim tušem koji skida radost i kile. Dovde me Gospodin doveo.

Gledam svoju obitelj koja postaje bogatija kako u članovima, tako i u kvaliteti odnosa. Gledam sebe koja ih je tolike godine uzimala zdravo za gotovo, često i kao nužno zlo i ljude koje nisam birala i postoje samo da bi me frustrirali. I sada brišem suze s lica i tipkovnice od pomisli da koga od njih izgubim. Gledam žive roditelje. Gledam proslave našeg zajedništva, iskrene razgovore, izborene odnose, vrijeme oteto mlinu svakodnevice kako bi bilo samo naše. Dovde nas je Gospodin doveo.

Gledam još mnogo fotografija koje ne stanu u ovaj format stranice, a ni u format gotovih priča s *hepi endom*, nezgodne za izložbe u duhovnim galerijama. Gledam to blagoslovljeno, često s bliskim prijateljima, preko ruba šalice za istim stolom.

Gledam to bradom naslonjena Gospodinu na tjeme dok mu sjedim na širokim ramenima. Odande me, sigurna sam, nikada nije ni odveo.

Mateja Magdalenić

Slava djece Božje

– ili zašto razvod nije opcija

Napomena: Ovaj članak nije za ostavljene i ranjene, koji su prošli teško breme razvoda. Razumijem da se život nekad ružno poigra s nama i katkad smo stavljeni pred gotov čin nevjere i zlostavljanja. Povod je učestalost razvoda u zadnje vrijeme i retorika s kojom se ta opcija naziva „iskrenošću“.

Nekad je to s brakom bilo strogo. Brak je bio za život i citiralo se: “Mojsije vam je zbog vašeg okorijelog srca dopustio da možete otpustiti svoje žene. Ali u početku nije bilo tako. A ja vam kažem: tko otpusti svoju ženu, osim zbog bludništva – te se oženi drugom, čini preljub; i tko se oženi otpuštenicom, preljub čini“ (Mt. 19, 9). Znamo da ni onda brakovi nisu bili bajni, ali se iz njih formalno rijetko istupalo. Je li dovoljno biti licemjer i ostajati u vezi koja ne funkcionira? Ili treba biti „iskrena“ pa izaći?

Ako je Isus u pravu, i negdašnje licemjerstvo i današnja „iskrenost“ ukazuje na mnogo okorijelih i tvrdih srca. I to je problem za brak. Brak je sveta Božja institucija, ali u protestantskoj teologiji nije sakrament (poput kršten-

ja ili večere Gospodnje). Brak je, po svemu što se može čitati u Bibliji, zapravo prava škola života i duhovnosti; neka vrsta najintimnijeg vježbališta za kršćanska načela. Nitko od nas kad se udaje / ženi, ne zna što će točno dobiti. Život je kao bombonjera! Ne znaš, dok ne zagrižeš. Pa ipak, Bog očekuje da stojimo uz svoje „da“. Umijeće braka kao da izravno ovisi o duhovnom rastu. Kršćani su pozvani ljubiti neprijatelje. Kako onda ne ljubiti osobu, koja nam je, makar u tom čarobnom trenutku, značila cijeli svijet?

Nisam naivna (u braku sam 36 godina i više od 40 u službi). Duhovni rast nikad nije jednostavan. U braku, dvoje ljudi sasvim razotkriju svoje traume, nedostatke i – naravno – grijeh. Sebičnost i usmjerenje na ono što sam „ja zaslužila“ uvijek je u raskoraku s onime što stvarno dobivam! Zar ja to moram trpjeti?! Čim se pitamo takvo pitanje, već smo zakoračili na put razvoda i progutali načelo svijeta: dovoljno sam tu sad sjedila. Idem dalje. Novi muškarac, nove mogućnosti! To će vjerojatno biti ono što zaslužujem!

Čitateljice pitaju

Ako bježimo, izbjegavamo rasti. Duhovni rast ne pita što *ja* zaslužujem i dobivam, nego što *ja* dajem! Valja provjeriti plodove Duha kod sebe i pitati se: što *ja* donosim u naš brak? Koliko je djela tijela u našem braku zbog mene? (Usp. Gal. 5, 19 – 22.) Biblijski gledano, ljubav nije osjećaj, nego zadatak! Leptirići u stomaku *posljedica* su ljubavi, a ne ljubav ili čak preduvjet za ljubav. Ako nema leptirića, valja poraditi na ljubavi. Ljubav ne znači samo trpjeti, posebno ne nasilnike i ovisnike (od šopinga do internetskih igrice, preko tableta i alkohola). Kad je u pitanju grijeh i sebičnost, valja postavljati granice i na njima inzistirati, jer jedino tako svi rastu i napreduju. Oboje se treba vježbati u istini i otvorenoj komunikaciji – jer u braku, zapravo, često i puno lažemo i sebi i drugome.

Što je ljubav zrelija, to bolje stvara prostore odmora, blagostanja i zaštite. Djeca napreduju u domu ispunjenom roditeljskom ljubavlju (međusobnom! Nije samo majčin zadatak da stvara toplo gnijezdo.). Prijatelji rado dolaze u taj dom i zajednica se oko njega veže. Suprotno, razvod ubija veze, stvara traume mnogo šire nego smo spremni priznati. Tu je nepovjerenje i mnogo, mnogo sumnje koja u novim generacijama rađa smrt. Jedna me mlada djevojka u suzama pitala: „Kako mogu znati da me tata volio, kad je tako mrzio moju majku? Kako mogu vjerovati da me moj muž neće ostaviti?“

Naslovila sam ovaj članak slava djece Božje jer sam uvjeren da svijet najbolje vidi Božju slavu kad se kršćani suprostave retorici svijeta kako „ja zaslužujem bolje“ i stoje u svom braku donoseći rod ljubavi. Svi osjećaju leptiriće kad vide takav brak! Ostati u braku moguće je kontra-kulturalno i svakako često teško i gotovo nemoguće – ali ipak u svemu Bog zaključuje da je „jako dobro.“

Ksenija Magda

Čitateljice pitaju: Koliko je važan odnos roditelja i djeteta u prvim godinama djetetova života i što su posljedice ako je takav odnos narušen ili ne postoji?

Važnost odnosa roditelja i djeteta u prvim godinama života

Odnos roditelja i djeteta u prvim godinama života itekako je važan i određuje ponašanje i doživljavanje djeteta u kasnijim godinama života. Vjerojatno ste čuli za UNICEF-ovu kampanju: „Prve tri (ili dvije) su najvažnije“. I doista, to jest tako. Zašto?

Ljubav, koju dijete prima od majke tijekom svojih prvih godina života, ima značajan i dugoročan utjecaj na njegov život. Dijete koje primi dovoljno majčine ljubavi u najranijoj dobi bit će emocionalno stabilno, zdravo, sretno, prilagodljivo. Mnogi roditelji nisu u potpunosti svjesni važnosti roditeljske ljubavi potrebne vrlo malom djetetu, a nisu svjesni ni problema do kojih može doći tijekom djetinjstva i adolescencije ako dijete ne osjeti najraniju povezanost s njima (tzv. *attachment* ili privrženost).

Što je *attachment* ili privrženost? *Attachment* ili privrženost je odnos koji se stvara između djeteta i primarnog skrbnika (to je najčešće majka) s kojim dijete provodi najviše vremena te najviše i najčešće komunicira u prvim mjesecima. Kroz tu vezu, dijete razvija očekivanja u kojoj mjeri može steći i održati sigurne međuljudske odnose, kao i spoznaju o povjerenju u tim odnosima. Upravo taj odnos između dje-

teta i majke može dovesti do dva ishoda: tzv. sigurne ili nesigurne povezanosti, što drugim riječima znači da iskustvo najranijeg odnosa između djeteta i majke može biti pozitivno ili negativno.

Sigurna povezanost ili privrženost

Dijete razvija sigurnu privrženost kada majka na odgovarajući način zadovoljava djetetove potrebe. Što to znači? To znači da majka promatra i razumije djetetove potrebe te reagira na njih na način koji djetetu odgovara i čini ga zadovoljnim. Majka koja potiče djetetovu sigurnu privrženost na nježan način pun ljubavi, učinit će sve da zadovolji potrebe djeteta nakon što uoči da dijete nešto boli ili da plače.

Ukoliko nema te privrženosti, u kasnijim godinama vide se brojne negativne posljedice poput osjećaja nepripadanja, usamljenosti, depresije, osjećaj nevrijednosti kojeg često kompenziraju arogancija i narcisoidne crte, silne potrebitosti u ljubavnim odnosima, emocionalna nesamostalnost zbog koje osoba ima potrebu uskakati u novu vezu brzo nakon raskida prethodne, eksplozivnost, općenito slaba regulacija emocija, unutarinja nesigurnost, nepovjerenje u svijet i život, nedostatak kontakta s emocijama, problemi u partnerskim odnosima, sve vrste ovisnosti, itd. Jednom riječju, sve ono što nam kvari kvalitetu života, a ne znamo zapravo zašto smo takvi.

Djetetove osnovne potrebe

Ne možemo govoriti o odnosu roditelj – dijete ako ne spomenemo osnovne potrebe djece. Kada govorimo o osnovnim potrebama djece, svakako se moramo dotaknuti Abrahama Maslowa i njegove piramide potreba ili hijerarhije potreba. Na samom dnu piramide nalaze se osnovne fiziološke potrebe u koje spadaju potrebe za hranom, vodom, zrakom. One su ujedno i najsnažnije jer omogućuju preživljavanje. Nakon što su zadovoljene fiziološke potrebe, na redu su potrebe za sigurnošću, koje uključuju i potrebe za redom i zaštitom, a upravo se te potrebe najviše vide kod djece. Nakon njih na

redu su potrebe za ljubavlju i pripadanjem, koje uključuju potrebu da se daje i prima ljubav, potrebe za druženjem, prijateljstvom, podrškom obitelji, bliskim odnosima, pripadanjem grupi. Problemi u zadovoljavanju tih potreba u osnovi su mnogih mentalnih bolesti, a posebno depresije. Nadalje, slijede potrebe za poštovanjem, koje se očituju u tome da nas netko poštuje i da nas cijene, a upravo poštovanje dobiveno od drugih internalizira se u samopoštovanje. Potreba je zadovoljena kada osoba doživi uspjeh i postignuće, osjećaj vlastite kompetentnosti, osjećaj samopouzdanja i osjećaj autonomije. Kada osoba zadovolji tu razinu, prelazi na najvišu razinu koju ostvaruje svega 1 % populacije (prema Maslowu), a to je samoostvarenje, što uključuje motivaciju i osobni rast. Ciljevi potrebe za samoostvarenjem univerzalne su vrijednosti kao što su istina, ljepota, pravda. Svaka akcija, svako ponašanje ima neki uzrok, a u konačnici i neki cilj. Djeca teže tome da su prihvaćena, posebno kada su u tinejdžerskim godinama, dok im, kada su najmanji, najviše treba sigurnost i ljubav. To je ono što djeca dobivaju (ili bi trebala dobiti) u primarnim obiteljima, no današnje je društvo uvelike promijenjeno i puno je djece kojoj nedostaje i jedno i drugo. Kao roditelji, ili oni koji rade s djecom, djeci bismo trebali biti oslonac, osobe u koje će se ugledati i koje će im pomoći pronaći potrebe koje ima najviše nedostaju.

*Na pitanje je
odgovorila diplomirana
psihologinja
Irena Šestak.*

Bo

žafić
 Ivana Gjurin
 ovic
 layer Williams
 Pelik
 ika Melinščak
 cht
 ić
 Ljerka Milekić
 Sanja Filipin
 Ankica Malek
 Ivana Špičak
 Vanesa Manavski
 Tamara Križek
 Ines Hamp
 Rebeka Špiček
 Elena Petrušić
 Tamara Stannard
 Štefica Čorić
 Gabrijela Šafar
 Estera Cenger
 Paula Miškulin
 Kristina Mik
 Tabita Kligl
 Maja Seguin
 Lidija Shields
 Ana Slišković
 Josip Dobutović
 Željka Hamp
 Ivana Balint – Feudvarski
 Speranca Tomin
 Nada Dobutović
 Kata Lehdel
 Violeta Kardoš
 Gorana Mikulić
 Željka Radošević
 Melody Wachsmuth
 Jefimija Dena
 Nada Jović
 Tamara Parnham

žja raznolikost u Biltenu

Kenzie
 a Kučan
 i Mladen Kočiš
 Zvezdana Macura
 Saneta Varnica
 Mirna Ninić

Tijekom posljednjih 25 godina, Bilten je služio kao mjesto povezivanja baptističkih žena Hrvatske. Kroz godine ste nam za rubriku vijesti slale izvještaje svojih događanja uz fotografije koje prikazuju raznolikost, sposobnost, kreativnost, brižnost i talente koje je Bog stavio među nas, hrvatske baptističke žene.

Kroz fotografije na sljedećim stranicama, želimo vas provesti kroz sve ono što baptističke žene rade u svojim crkvama i zajednicama, ali i u svijetu. To su mali ženski sastanci, velike regionalne i nacionalne konferencije, rad s djecom i mladima, sportski, obiteljski i dječji kampovi, putovanja na susrete s baptističkim ženama Europe, posebni projekti, prštanje kreativnosti, posjeti UN-u, sastanci odbora, grupe proučavanja Biblije.

Nadamo se da će vas sljedeće stranice ohrabriti, podsjetiti na neke dobre događaje i sjećanja, potaknuti na daljnje djelovanje i služenje bližnjima i onima koji nas okružuju a još nisu upoznali Boga. Pozivamo vas da i dalje budete otvorene i spremne slati nam izvještaje, vijesti i fotografije o tome što radite. Predstavite nam grupe, projekte, žene, koje vjerno, hrabro i veselo rade u Božjoj misiji. Želimo čuti i vidjeti sve! Želimo to sve podijeliti i rado vati se s vama!

PRIČA ŽENSKOG RADA

Žene

trag u Božjem vremenu

Već neko vrijeme razmišljam o pojmu „Božje vrijeme“. Na prvu bi se moglo pomisliti da je čekanje na Božje vrijeme alibi za nedjelovanje, opravdanje za pasivnost i ono ljudsko: „Pa, što mi tu možemo?!“ No, čekanje je iskaz vjere, čekanje je djelovanje korak po korak i dan po dan. Čekanje je put oblikovanja čovjeka, zajednice, crkve. Čekanje je kontinuitet sa svim amplitudama koje možemo iščitati kada se osvrnemo na ono iza nas.

Vidjela sam to načelo i u Ženskom radu. Svi oni prije nas, na toj vremenskoj liniji (ne mislim na kronologiju godina, već odrastanje i oblikovanje u Božjem vremenu), dali su ono što je trebalo u to vrijeme. Ovo danas, ovo je naše vrijeme.

Mandat u kojem imam povjerenje od Boga i ljudi, dio je vremena u kojem želim biti most između onoga što je bilo i onoga što ima doći. Osjetili smo da je, usprkos kontinuiranom radu, došlo do pitanja – kako dalje? Biti ili ne?

Odgovor je svakako DA i na dobrom smo putu povezivanja dviju generacija i ohrabrivanja da vrijedi nastaviti Božji posao u svom vremenu i prostoru, na svoj način. Bog je uvijek jedinstveno neponovljiv!

Od prošlosti ne živimo, u budućnost još nismo stigli! Imamo ovo danas. Čini nam se da je u tom „danas“ posebno teško: ljudi su okupirani neizvjesnošću egzistencije, hladni i ogorčeni, bolesti sve više i više, atmosfera katastrofičnosti i nemira, beznade... i među vjernima. Izuzetno teško bude organizirati sastanak, eventualno virtualno, a konferencija svake godine daleka je prošlost! No, to je ovo „danas“.

U svakom je vremenu nekako bilo, rekao bi i Krleža. Osjećam da je ovo vrijeme testi-

ranja onoga što smo čuli, pročitali, doživjeli, onoga što kažemo da jesmo. Ovo je vrijeme da zastanemo, priznamo stanje u kojem jesmo i dignemo pogled do Stvoritelja te ohrabreni iskoračimo u vjeri. U vjeri njemu! On nas vodi na djelovanje unutar zajednice i Saveza, i vani, u svijetu.

Stasaju nove ženske snage i ohrabruje ono što vidimo. Žene su aktivno uključene u sve pore života. Starijim generacijama valja priznati da su odradile dobar posao i da na tim dobrim zasadama gradimo dalje. Prerasli smo izreku da je prije bilo bolje. Bilo je drugačije. I uvijek je drugačije. Samo je Bog isti, on se ne mijenja!

Bliže se novi izbori u Ženskom radu. Prilika je to za angažman mladih ljudi koji će nastaviti rad u Božjem vinogradu. Radujem se i uzbuđena sam jer vidim da Bog radi neprekidno, podiže i oblikuje nove snage.

Obiteljski kamp na Činti, fond solidarnosti, Dan molitve, Bilten, Doručak za žene, Raširiti krila... nije važno tko je inicirao, važno je da se Božja Riječ širi i djeluje među ljudima. A ljudi trebaju Boga! Tko će im ga pokazati?

Ženski rad pri SBC u RH više je od homogene grupacije. Ženski je rad život koji pulsira tamo gdje žene žive svoju vjeru. Vidim, kao i do sada, od Boga obilno nadarene žene, pozvane i odazvane, u svim prilikama i neprilikama, kako čine djela ljubavi, ne pitajući tko si i odakle, i ostavljaju trag u svom vremenu. U Božjem vremenu!

*Vesna Brezović,
predsjednica Ženskog rada pri
Savezu baptističkih crkava u RH, 2016. – 2019.*

Pogled u budućnost

Sastavljajući popis svih žena koje su sudjelovale u Biltenu u prošlih 100 brojeva (ispricavam se ako sam nekoga preskočila, slobodno mi se javite da vas znamo za ubuduće!), morala sam prelistati sve Biltene koje imam a koje se Benjamin potrudio sastaviti u jednu knjigu (brojeve od 2002. do 2012. godine) i sve brojeve koji još nisu tako lijepo uvezani od 2013. do prošlog broja. Bilo je to jedno zanimljivo putovanje! Sjetila sam se ljudi kojih možda više nema, konferencija i sastanaka na kojima sam bila, bila ohrabrena konferencijama i sastancima koji su se događali a na kojima nisam mogla biti, bila ohrabrena i potaknuta svim onime što smo kao baptističke žene Hrvatske radile i prije nego sam ušla u svoje tinejdžerske godine i počela služiti.

Bilo je nevjerojatno vidjeti, a nadam se da ćete i vi to doživjeti, količinu imena koja se vežu uz Bilten. Bilten je počeo, kao što ste mogli pročitati u intervjuu s prošlim urednicama, kao glasilo na preklopljenom A4 listu. Iz godine u godinu on se mijenjao, rastao. Bilo je sve više suradnika, povremenih, ali i stalnih, radilo se na dizajnu i izgledu, na izvornom sadržaju napisanom baš i samo za Bilten. Nekoliko osoba javilo nam je i što njima Bilten znači (to možete malo dalje pročitati), a znamo iz usmenih i povremenih pisama kako je mnogima Bilten bio ohrabrenje, utjeha, poticaj i to nam je drago, znači da je ispunio svoju svrhu.

No, cijelo se vrijeme, kroz povijest Biltena, provlačila jedna ideja. Željeli smo Bilten vidjeti kao pravi časopis za žene. Kao što možete vidjeti u podnaslovu Biltena, on još uvijek kaže "Interno glasilo Ženskog rada pri SBC u RH" i drago nam je zbog toga i smatramo da je interno glasilo svakako potrebno. Ali, uviđamo i potrebu za pravim ženskim časopisom, koji će na tržište medija, koji uporno nude poruke beznađa ili se sastoje od masovnih reklama proizvoda koji su ženama potrebni kako bi izgle-

dale bolje, mlađe... nastavite niz, nudio nešto drugo, nešto drugačije.

Željeli bismo imati časopis koji bi istraživao teme i probleme bitne današnjim ženama u svijetu i kulturi koja se iz dana u dan mijenja. Željeli bismo imati časopis koji će predstavljati žene i njihove projekte i inicijative za borbu za pravedniji, ravnopravniji i bolji svijet. Željeli bismo imati časopis koji će pokazati kreativnost kojom nas je Bog obdario. Željeli bismo časopis koji će pokazati kako Bog djeluje u životima pojedinaca, ali i u zajednicama i u svijetu. Željeli bismo časopis koji će čitatelji jedva čekati i željeli bismo časopis koji bi se u ovo i ovakvo vrijeme mogao sam financijski održavati. Sanjamo veliko!

Što bi takav jedan časopis podrazumijevao, pitate? Nekolicinu predanih stalnih spisateljica, koje se neće bojati istraživati, pisati, pitati, tražiti, koje će biti spremne odvojiti svoje vrijeme i u svojim tekstovima dati svoje najbolje. Nekolicinu osoba željnih dati svoje najbolje u dizajniranju privlačnog i posebnog dizajna. Molitvene timove, koji će cijeli projekt podržavati u molitvi bez koje ništa ne ide. Vjerne vanjske suradnike koji će izvještavati o događajima u svojim zajednicama, gradovima, regijama. Vjerne financijske pomagače, koji će materijalno podržati taj projekt i ljude. ekonomski nadarene, koji će nama pomoći da znamo najbolje iskoristiti te donacije.

Bog nam daje ideje, među nas rasipa talente i darove potrebne za ostvarivanje tih ideja. Želimo ih iskoristiti. Časopis – velika je to ideja, ali takav je i naš Bog. Pozivam vas sve da razmišljate o tome, molite, javite nam se za bilo koju od ovih grupa ili ideja. Tu smo, čekamo, spremamo. Neka ovaj 100. broj bude samo odskočna daska u jednu avanturu s Bogom. Budite i vi dio toga!

Speranca Tomin

O Biltenu su rekli...

Jako rado čitam Bilten već godinama. Drag mi je jer tu nalazim Božju riječ i pišu ga žene poput mene. Volim posebno čitati svjedočanstva onih koje poznajem. Prikladan je i kao poklon. Svoj sam primjerak zadnji put poklonila patronažnoj sestri i rado ga je primila. Veseli me što izlazi čak stoti broj. Svakako s tim treba nastaviti i dalje.

Nedjeljka Krajačić

Obradujem se svakom novom broju Biltena. Podiže me i ohrabruje. Rado čitam priče sestara kako koračaju u svom svakodnevnom hodu s Bogom. Oduševljava me nova rubrika Pitanja čitateljica jer odgovore daju baš stručne osobe i to mi je jako zanimljivo.

Nada Bižić

Bilten čitam, prije svega, zato što je naš kršćanski list. Uvijek me ohrabre svjedočanstva, bilo da sam prošao nešto tako pa znam da nisam sam, bilo da nisam tako nešto nikad doživio pa dobijem ideju kako postupiti ako se i sam nađem u takvoj situaciji. U svakom je slučaju od pomoći i ohrabrujuće. Rado čitam i obavijesti pa ga doživljam i kao jednu poveznicu među zajednicama iz različitih gradova. Fizički se često ne možemo sastati, čitajući Bilten osjećam kao da smo spojeni gdje god živjeli.

Vladimir Bašić

Naše novine, naš Bilten – i zaista jest! A da je već stoti broj – super! Impozantna brojka. Što reći osim da mu se obradujem svaki put. S njegovih mi se stranica smiješe poznata i nepoznata lica, pričaju svoja svjedočanstva, iskustva, lijepa i ona manje lijepa. I teška, koja bole i njih i cijelu zajednicu. Biltenom širim vidike i iskustva, izazivamo pritaženu spoznaju da se očituje, da svi od nje imamo koristi.

Ranka Paić

Bilten rado čitam bez obzira što je ženski časopis zato što su sestre / žene veliki radnici. Često veći od nas braće. Mene ne zanima politika pa tako niti novine ni vijesti da me zamaraju, već radije pročitam ovako nešto kao Bilten. Tu se uvijek jako ohrabrim. Rado čitam svjedočanstva i životne priče, gdje vidim kako Bog radi u životima ljudi. Iz tog sam razloga potaknut povremeno i dati i prilog za izdavanje i radosno to činim.

Pero Turkalj

Iako sam često Bilten uhvatila u ruke skoro slučajno, najčešće tražeći Ikein katalog na hrpici maminih časopisa na nekoj od nedjeljnih popodnevni kava, uvijek i iznova iznenadila bih se koliko sam brzo zaboravila na komode na akciji i bila uvučena u svjetove žena koje iskreno i nepretenciozno pišu o svojim životnim iskustvima i svojem poimanju vjere, smisla i Boga. Iako možda slučajno, susreti sa ženama u Biltenu često bi me ostavljali nadahnutom, rastegnutom u nekom od mojih poimanja, poučenom ili, samo jednostavno, dobro zabavljenom. Listove Biltena na kraju bih uvijek listala s iščekivanjem – iščekivanjem upoznavanja nečije priče, pronalaska ženske životne mudrosti i doživljavanja Boga na neki novi način, na nekom novom mjestu, kroz nečiju drugačiju vizuru.

Petra Lovrec

Unazad nekoliko godina, koliko čitam Bilten, moram reći da ga doživljam kao pravo osvježenje. Zanimljive i različite teme, od dubokih teoloških promišljanja preko različitih životnih iskustava i svjedočanstava do praktičnih savjeta za svakodnevni život, čine da ga često pročitam u jednom dahu. Zahvalna sam Gospodinu za sve moje sestre koje nadahnuto pišu i tako donose radost i ohrabrenje u mnoge živote.

Renata Magdalenić

Dan molitve u Zagrebu

Svjetski molitveni dan baptističkih žena u Zagrebu započele smo popodnevnim susretom na Jarunu. Sestra Ksenija Magda pripremila je „kartice“ s molitvenim potrebama kontinenta. Šetajući molile smo, izmijenjivale kartice i već tu je započeo blagoslov koji se nastavio navečer u prostoru BC Dubrava. Po dogovoru naših zajednica u Zagrebu, svake se godine molitveni sastanak održava na drugoj lokaciji – crkvi te tako dijelimo zajedništvo i njime uljepšavamo taj dan.

U uvodnom dijelu molitve, Anita Časni pozdravila je prisutne sestre, a zatim je predsjednica Ženskog rada pri Svjetskom savezu baptista, Ksenija Magda, govorila o viziji i radu na svjetskoj razini. Kao gošće, predstavile su nam se dvije žene, s dvije različite strane svijeta i ispričale što se događa kada „Ustaneš i zasjaš“ obasjana Kristovim svjetlom.

Osobno svjedočanstvo čule smo od indijske znanstvenice Radhe Banhatti, a zatim je Julie Maroney, 'domaća' Amerikanka, govorila kako predani i ujedinjeni rad žena kroz organizaciju Christian Women Job Core djeluje

je i doseže potrebite žene ne samo lokalno, već i na puno širem geografskom području.

U molitvenim smo grupama nastavile moliti i zahvaljivati za rad žena i njihove razne projekte i potrebe.

Završni dio, uz slatkoslano druženje, pripremile su nam domaćice crkve, „vrsne žene“ i službenice Gospodnje! Tako smo bile višestruko blagoslovljene na slavu našeg Gospodina!

Maja Horvat

Dan molitve u Karlovcu

U Baptističkoj crkvi Karlovac i ovog smo studenog obilježile Svjetski dan molitve baptističkih žena. Okupilo se dvadesetak žena iz karovačke i dugoreške crkve, koje su kroz molitveni plan sestara s Jugozapadnog Pacifika molile za sve kontinente donoseći pred Boga trenutne potrebe svakog kontinenta zasebno.

Uvodnu riječ predsjednice Jugozapadnog Pacifika, Amelije Gavid, podijelila je Danijela Mamić dok je pozdrav predsjednice Ženskog odjela Svjetskog saveza baptista, Ksenije Magda, čitala Melanija Ružička istaknuvši kako smo vrijedne u Kristu, dio njegovog tijela te smo time i dio rješenja za naše mjesto i svijet.

Vesna Brezović, predsjednica Ženskog rada Hrvatske,

podijelila je riječ iz Biblije na temu jedinstva i pravde. „Nepravda je ono što čini čovjek, a nije Božja zamisao. To nije Božji princip. A mi imamo priliku poticati na jedinstvo i priliku činiti ono što je pravedno. Bog će nam u tome pomoći. To je njegova volja,“ – govorila je Vesna. Nakon riječi slijedila su svjedočanstva sestara iz jugozapadnog Pacifika koja su dotakla prisutne sestre. Zaključile smo da iako na drugom kraju svijeta te žene imaju slične probleme kao i mi te smo ohrabrene njihovim pričama o Božjoj milosti. Skupljen je i dobrovoljni prilog koji će pomoći raznim projektima osnaživanja i obrazovanja žena i djevojaka na području Jugozapadnog Pacifika.

Sonja Rozner

Dan molitve u Osijeku

U ponedjeljak, 5. studenoga 2018., u Baptističkoj crkvi Osijek okupila se mala, ali vjerna grupa žena spremnih na molitvu. Domaćice iz osječke crkve, ugostile su žene iz Slavenskog Broda te predstavnice katoličke i pravoslavne crkve. Sve smo zajedno poslušale pozdrav Amelije Gavid, predsjednice Jugozapadnog Pacifika, a zatim se kroz kontinentalne postaje uputile u molitvenu šetnju

svijetom. Na postajama smo mogle saznati ponešto o kontinentima iz kojih su dolazile molitvene potrebe, a zatim i moliti za žene i potrebe tih kontinenta. Molitveno smo vrijeme završile prikupljanjem dobrovoljnog priloga za projekte Dana molitve i rad ureda Ženskog rada Svjetskog saveza baptista, a zatim se druženje još dugo nastavilo uz kolače, kavu, razgovor i smijeh.

Speranca Tomin

Dan molitve u Siraču

Iako okupljene u malom broju, radosnog smo srca došle proslaviti Gospodina. Gospodin je tu večer napravio nešto čudesno, prekrasno, u svakoj

od nas i rekao je „ustani, zasjaj“ i jesmo, ustale i zasjale baš kako on to želi na blagoslov i ohrabrenje jedna drugoj, Crkvi Božjoj, Kristu, koji svijetli u nama. Bilo je suza, smijeha, svjedočanstva, molitve, ali iznad svega, udružene u Duhu s ostalim sestrama u svijetu, molile smo i osjetile mir i radost u srcu.

Psalam 118, 8 kaže: „Bolje se Jahvi uteći nego se uzdat' u čovjeka.“ Oslonjene na Gospodina možemo SVE. Šaljemo Vam pregršt blagoslova, zagrljaja od srca.

Vaše sestre u Kristu, Natali, Natalija, Rebeka i Gabrijela

Jesenski Doručak u Karlovcu

U subotu, 20. listopada 2018. u Karlovcu je održan 11. Doručak za žene. Oko 130 žena došlo se družiti, ohrabriti, odmaknuti od svakodnevice i čuti predivnu glazbu i zanimljivo predavanje na temu „Tijelo pamti i upozorava“. Žene su komentirale kako je

takva vrsta susreta izuzetno potrebna i ugodna te dobrodošla u današnja užurbana vremena. Nakon pozdrava sestre Melanije Ružička i doručka, slijedilo je ugodno iznenađenje sestara iz Čakovca. Naime, one su se udružile u zbor posebno za prigodu Doručka za žene pa su nas počastile svojim dolaskom i predivnim skladbama slavljenja te jednom autorskom pjesmom nadahnutom samom prigodom susreta žena.

Sestra Jadranka Brozd ispričala nam je na ozbiljan ali zanimljiv i kreativan način priču o stresu i svim „udarcima“ na naše tijelo u životnim okolnostima. Dala je savjete kako primijetiti i prevenirati deformacije te kako pronaći mir i umanjiti utjecaj stresa, bolesti današnjice. Uslijedila su svjedočanstva Petre Horvat, voditeljice zbora, o tome što joj znači glazba, tko ju vodi i inspirira, Evelin Horvat

o tome što joj je i koliko značio seminar Raširiti krila te Mario Bunčić, koji je govorio o tome kako je bio nemaran prema zdravlju i kako ga je Gospodin izbavio i dao novu priliku za fizičko i duhovno zdravlje. Radujemo se i s nestrpljenjem očekujemo naš proletni susret.

Darja Juratović

Konferencija za žene u Požegi

I ove je godine Gospodin bio milostiv na regionalnom susretu sestara u Požegi. Sestra Vanesa Čanji ostala nam je u srcu i odlučile smo ju kao predavača pozvati i ove godine. Tema konferencije bila je Ruta. Novost ovogodišnje konferencije jest što je trajala dva dana. Očekivale smo subotnji sastanak s manjim brojem sestara, ali Bog

je imao drugi plan – crkva je bila puna. Proslavile smo našeg Gospodina pjesmama slavljenja, a zatim nas je sestra Vanesa povela u proučavanje Božje Riječi. Ohrabrene i ispunjene Duhom, nastavile smo zajedništvo u grupnim i individualnim razgovorima i molitvama.

Nedjelja dopodne – razmišljanja: tko će doći, koliko će doći, hoće li doći na vrijeme, a onda sestre dolaze, crkva se

puni. Nema više praznih stolica, sestre dolaze, tražimo još stolica, sestre dolaze, uzimamo stolice iz pastorovog stana, vadimo klupe iz garaže. Gdje Bog prebiva traži se stolica više. To smo jutro proučavale knjigu o Ruti i promatrale primjer onoga što se dogodi kada smo ponizni i život živimo po vjeri.

Zahvaljujem se Rebeki Špičak, Noelu Špičak, Kseniji Kovačević i Korneliji Berlančić koji su vodili slavljenje, a zahvaljujem i braći koji su nam bili vjerna logistika.

Željka Hamp

Na Obiteljskom smo kampu bili primjer

Tema ovogodišnjeg Obiteljskog kampa na Činti, bila je „Budi primjer“. Kao i prošle godine, program je bio organiziran i za roditelje i za djecu. Voditelji dječjeg programa, u dvije mješovite skupine, bile su Maja i Zdenka Nadaždi s pomoćnicama Monikom i Gabrielom. Pastor Timothy-Ivan Špičak vodio je jutarnju

duhovnu misao i molitvu te večernje zajedničko okupljanje, dok je Vesna Brezović organizirala interaktivne radionice za roditelje. Na ovogodišnjem je kampu sudjelovalo 97 osoba iz Hrvatske, ali i Njemačke i Slovenije. Misao

vodilja kampa bila je: čini drugome ono što želiš da drugi čine tebi.

Svi su organizirani oblici druženja bili odlično posječeni, a posebno su dragocjena bila i spontana okupljanja oko nekih tema. Bili smo svjedoci da Bog proviđa i vodi i ovaj kamp. Predajemo se Bogu u nadi da ćemo se vidjeti i iduće godine.

Vesna Brezović

Izborna konferencija EBWU-a u Ukrajini

Teško je događaje s četverodnevne konferencije staviti u nekoliko rečenica, ali pokušat ću. Ove sam godine prvi put prisustvovala konferenciji europskih baptističkih žena kao predstavnica hrvatskog Ženskog rada. Na poziv sestara iz Ukrajine, izborna se konferencija, koja se održava svakih pet godina, organizirala u Lavovu u Ukrajini od 20. do 23. rujna s temom „Ljubite jedan drugoga“ na temelju stihova iz Ivanovog evanđelja.

Dosadašnja predsjednica europskih baptističkih žena Aniko Ujvari, pastor baptističke crkve u Lavovu Yaroslav Nazarkevich te predsjednica ukrajinskih baptističkih žena Anna Doroshenko, pozdravili su stotinjak žena okupljenih iz

30-ak zemalja Europe. Tijekom četiri dana konferencije, slavljenje su vodile mlade žene iz Ukrajine, a Aniko Ujvari,

Anna Doroshenko i Fabienne Seguin vodile su uvode u molitve. Glavna govornica bila je dr. Ksenija Magda, predsjednica Ženskog rada pri Svjetskom savezu baptista i govorila, uz rad u grupama, o tome što znači „ostati u Kristu“ te kako je ljubav moguća onda kada ostajemo u Kristu i budemo poslušni njegovoj riječi.

Kroz dva dana konferencije čuli smo o bitnim projektima u europskoj baptističkoj obitelji – o borbi protiv trgovine ljudima te fondaciji koja ženama omogućava dolaske na konferencije, te imali priliku biti na različitim radionicama: Ženski rad pri Svjetskom savezu baptista i Dan molitve – Ksenija Magda, radionica o trafikingu – Lauran Bethell, Tko je moj bližnji? – Anna Doroshenko, Ljubimo jedni

druge – Alexandra Anderson, radionica o *online* komunikaciji – Haldi Leinus, kreativna radionica – Olga Teslenko i radionica o rješavanju konflikata – Dimitrina Oprenova.

Subota prijepodne bila je radna. Nakon pozdrava Tonyja Pecka, glavnog tajnika Europske baptističke federacije i Jenni Entrican, predsjednice EBF-a, prešlo se na usvajanje zapisnika s prošle izborne konferencije, glasanje za manje administrativne promjene te, konačno, glasanje za novi odbor europskih baptističkih

žena. Kao predsjednica izabrana je Fabienne Seguin iz Francuske, potpredsjednica je Ruth Madarova iz Slovačke, Alexandra Anderson iz Walesa nova je tajnica, Ligita Bodnice iz Latvije nova je blagajnica, a Siham Daoud iz Libanona i Cristina Pokidko iz Moldavije nove su članice odbora. Završetak izbora, kao i sedamdeset godina rada EBWU-a, proslavile smo uz veliku tortu. Poslijepodne je bilo određeno za razgledavanje Lavova, nakon čega je slijedila posebna večera i predstavljanje Ukrajine kroz

kviz i glazbu. Nedjelja je bila zadnji dan konferencije i prijepodne smo proveli na službi u baptističkoj crkvi. Ksenija je u propovijedi novom odboru posebno naglasila da trebaju znati odakle dolaze, kamo idu i tko su kako bi mogle u teškim vremenima imati dobar temelj za služenje. Bilo je uzbudljivo biti na takvoj konferenciji te čuti mnoge priče baptističkih žena iz raznih dijelova Europe. Detaljniji izvještaj o konferenciji možete naći na web-stranici EBWU-a, www.ebwu.org.

Speranca Tomin

Financijsko izvješće Ženskog rada

UPLATITELJ/ISPLATITELJ	PROJEKTI						SVEUKUPNO
	BILTEN	KOTIZACIJA ŽR	OKČ	2 KN KLUB	DAN MOLITVE	FOND SOLIDARNOSTI	
Saldo od 16.05.2018.	-1,113.25	13,135.24	16,158.96	5,315.00	17,994.00	19,030.10	70,520.05
PRILJEVI							
BC PAKRAC			500.00				500.00
BC PIŠKOREVCI						100.00	100.00
BC RIJEKA	300.00						300.00
BC SEVERIN				300.00			300.00
BC SION SIRAC	210.00						210.00
BC SPLIT	580.00						580.00
Namjenska sredstva							
Uplate za OKČ od učesnika kampa			19,929.10				19,929.10
Donacije za OKČ			600.00				600.00
Ostali doprinosi ŽR							
Renata Golubić	150.00						150.00
Nela Williams	300.00						300.00
Roberta Godanj-Cerna	50.00						50.00
Nina Ninković						100.00	100.00
Pasivana kamata banke			2.24				2.24
UKUPNO PRILJEVI:	1,590.00	0.00	21,031.34	300.00	0.00	200.00	23,121.34
ODLJEVI							
Donacije ŽR za projekte						-1,200.00	-1,200.00
Troškovi OKČ			-30,000.00	-3,100.00			-33,100.00
Putni troškovi Izvršnog odbora		-5,100.00					-5,100.00
Troškovi platnog prometa banke		-379.60	-102.90				-482.50
UKUPNO ODLJEVI:	0.00	-5,479.60	-30,102.90	-3,100.00	0.00	-1,200.00	-39,882.50
SALDO FONDA na dan 12.11.2018.	476.75	7,655.64	7,087.40	2,515.00	17,994.00	18,030.10	53,758.89

Izvješće pripremila: Sandra Bičanić

Proso

Povijest prosa

Proso je jedna od najstarijih žitarica, poznata još od mlađeg kamenog doba. Stoljećima je pružalo siromašnijim slojevima seoskog stanovništva siguran opstanak.

Za stare Kineze proso je bilo uz rižu, pšenicu, ječam i soju, jedna od pet svetih biljaka. Grčki filozof Pitagora preporučio je proso kao sredstvo za jačanje imuniteta i poboljšanje zdravlja. Proso je slovalo i kao lijek protiv proljeva i djelotvorno sredstvo za bolji rad bubrega. Proseni kaša u mnogim je zemljama bila prvo jelo koje se jelo u novoj godini.

Ljekovito djelovanje

Na bilo koji način pripremljeno, proso je lako probavljiva hrana koja brzo stvara osjećaj sitosti. Zbog lecitina, kojih sadrži čak 1400 mg, proso snižava razinu masnoća i kolesterola u krvi i tako štiti od ateroskleroze, povoljno djeluje na mentalno funkcioniranje i pamćenje, psihički umor, nervozu, nesanicu, regeneraciju crijevne flore, upale želuca i upale crijeva. Proso sadrži vitamine B, minerale E i K, kalij, selen i jod.

Proso u kuhinji

Osnovni recept za pripremu prosene kaše: proso dobro isprati jer će se manje pjeniti kod ku-

hanja. Proso staviti u trostruku količinu hladne vode, zakuhati i pokriveno lagano kuhati 10 – 15 minuta. Maknuti s vatre i ostaviti na toplom mjestu još 15 – 20 minuta da zrna nabubre.

Zrna prosa možemo i lagano popržiti prije kuhanja, dobit će blago orašasti okus i poboljšati okus jela. Možemo ga kombinirati s voćem, povrćem, salatama, juhama, mesnim jelima, varivima.

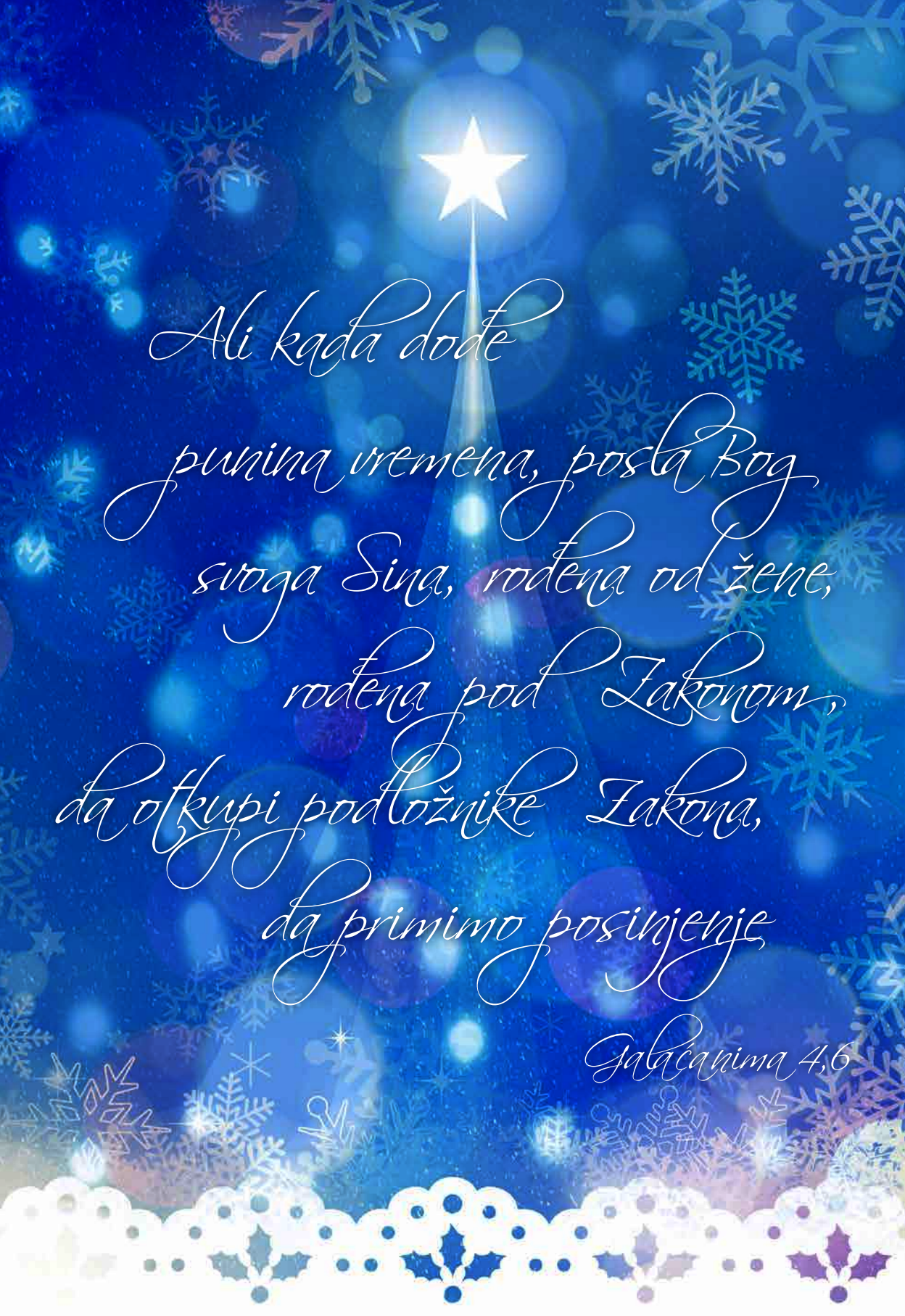
Pita od prosa s jabukama

200 g prosa, 2, 5 dcl vode, 2, 5 dcl mlijeka, naribana kora limuna, 2 vanilije, 4 jabuke, 3 žlice meda, 2 jaja, maslac.

Vodu i mlijeko pomiješati i dodati proso. Kuhati 10 minuta. Maknuti s vatre, naribati limun i dodati vanilije promiješati i ostaviti da odstoji. Jabuke oguliti, narezati na tanke ploške, (ja ih lagano propržim na maslacu). Žumanjke odvojiti od bjelanjaka i istučiti čvrsti snijeg. Proso, med i žumanjke pomiješati a potom dodati snijeg. U kalup staviti polovicu prosa, pa jabuke, na kraju prekriti preostalim prosom. Pecite 30 do 40 minuta na 180 stupnjeva.

Nakon svih Božjih proizvoda nama danima za hranu, mogu samo reći: „hvala ti, Bože.“

Franciska Kerep

Ali kada dođe
punina vremena, posla Bog
svoga Sina, rođena od žene,
rođena pod Zakonom,
da otkupi podložnike Zakona,
da primimo posinjenje,

Galacanima 4,6